

8. Durmanenko, O. (2012), "Analysis of the concept of "pedagogical conditions" in the context of monitoring educational work in higher educational institutions", Oksana Durmanenko. Youth and market №7 (90), pp. 135 - 138.
9. Izbash, L. M. (2015), "Structure and components of the culture of personality health", L. M. Izbash, Collection of scientific works of the Khmelnytsky Institute of Social Technologies of the University of Ukraine, No. 11, pp. 131-135.
10. Kamynina, T.P. (2006), "Formation of educational and design activity of the student in the educational process", diss. ... candidate ped. Sciences, Kamynina T. P., Orenburg, 200 p.
11. Kim, J.V. (2005), "Valeological safety of education. Resources of pedagogical systems", SPb.: Izdv-o SPbGUEF, 315 p.
12. Krasnoperova, N.A. (2005), "Pedagogical support formation of a healthy lifestyle of students", N. A. Krasnoperova, The theory and practice of physical culture, No. 6., pp. 16 - 19.
13. Lesgaft, P.F. (1987), "Manual on the physical education of school-age children", Lesgaft P. F. Selected Works, Sost. I. N. Reesethen, M., Fico, 458 p.
14. Lerner, I.Y. (1976), "Didactic Principles of Learning Methods", I. Ya. Lerner, Moscow: Knowledge, 186 p.
15. Mal'kova, M.O. (2006), "Formation of the professional readiness of future social educators to interact with deviant adolescents", diss. candidate ped. Sciences: 13.00.01, Mal'kova M.O., Lugansk, 252 p.
16. Manko, V.M. (2002) "Didactic conditions of formation of students of vocational and cognitive interest in special disciplines", V. M. Manko, Socialization of personality: Sb. sciences etc. National Pedagogical University named after. P. Drahomanov, K., Logos, Vip. 2., pp 151-153.
17. Ogurtsov, A.P.(1995), "From natural philosophy to the theory of science", A. P. Ogurtsov, M., pp.119-126.
18. Lebedeva, N.T. (1993), "Preventive physical education for healthy children": Reference book., Minsk: IPP of the State Economic Committee of the Republic of Belarus, 208 p.
19. Parchevskaya, I.I. (2001), "Pedagogical conditions for the formation of valeological needs of students", Dis. Cand. ped sciences, Stavropol, 180 p.
20. Samus, T.V. (2016), "Formation of healthcare saving competence of future engineer teachers in the process of training", Dis. for obtaining sciences. step can ped Sciences 13.00.04, theory and methodology of vocational education, T. Samus., Glukhov, 228 p.
21. Smirnov, N.K. (2006), "Health-saving educational technologies and psychology of health at school", N.K. Smirnov, 2nd ed., Corrected. and add, M., ARKTY, 320 p.
22. "Ukrainian Soviet Encyclopedia" (1959), [in 17 t.], Ch. Ed. M.P. Bazhan; Editorial: I. K. Bilodid and others., The first view., T. 1: A, Bohuntsy., K., Heads. Ed. URE, 639 p.
23. Fedorova, O. F. (1970), "Some questions of activation of students in the process of theoretical and production training", O.F. Fedorov., M.: Higher school, 301 p.
24. Morgan C. LLoyd (1925), "Life, Mind, and Spirit: Emergent Evolution". Williams and Norgate, Ltd: London., pp.4-5.

Перегінець М.М.
викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Долженко Л.П.
к.фіз. вих., доцент
Національний університет фізичного виховання і спорту України,
Єфанова В.В.
старший викладач
Національний університет фізичного виховання і спорту України

ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ ДОЗВІЛЛЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ РІЗНОГО ТИПУ

У статті представлено ґрунтовний аналіз видів зайнятості учнів старшого шкільного віку у позаурочний час, які навчаються в закладах загальної середньої освіти різного типу. Результати дослідження свідчать про доволі суттєве наповнення вільного часу старшокласників спеціалізованих навчальних закладів. Виділено основні види зайнятості учнів. Сюди можна віднести: відвідування додаткових занять з репетиторами та заняття у неспортивних гуртках.

Показано відмінності змістового наповнення учнів старших класів ліцеїв, інтернатів, навчально-виховних комплексів та шкіл.

Ключові слова: дозвілля, старшокласники, змістове наповнення, навчальний заклад, режим дня.

Перегінець Н. Н., Долженко Л. П. Ефанова В. В. Содержательное наполнение досуга старшеклассников в учреждениях общего среднего образования разных типов. В статье представлены подробный анализ видов занятости учащихся старшего школьного возраста во внеурочное время, обучающихся в учреждениях общего среднего образования разного типа. Результаты исследования свидетельствуют о довольно существенном наполнение свободного времени старшеклассников специализированных учебных заведений. Выделены основные виды занятости учащихся. Сюда можно отнести: посещение дополнительных занятий с репетиторами и занятия в неспортивных кружках. Показано различия содержательного наполнения учащихся старших классов лицеев, интернатов, учебно-

воспитательных комплексов и школ.

Ключевые слова: досуг, старшокласники, содержательное наполнение, учебное заведение, режим дня.

Pereginecs N., Dolzhenko L., Efanova V. The content of leisure of high school students in institutions of general secondary education of various types. The article presented careful analysis employment types of students high school in time after classes who study in institutions of general secondary education different types. The results of the study indicate a rather substantial filling of the free time high school student specialized educational institutions. The main types of employment of students are allocated. These include the individual classes with f teacher and classes in non-sports circles. The differences of content content of high school students of lyceums boarding schools educational complexes and schools

Key words: leisure, high school student, meaningful content, educational institution, regime of the day.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. Вже тривалий час у наукових виданнях можна натрапити на різноманітні публікації, що вказують на низький рівень здоров'я населення. У світовій практиці, розвинені країни вже тривалий час проводять оцінювання життя працездатної молоді, тим самим підкреслюючи цінність своїх громадян, тай висока вартість лікування підштовхує населення до активного ведення здорового способу життя.

Особливої соціальної значущості набувають питання формування, збереження та зміцнення здоров'я учнівської молоді, яка більшу половину дня проводить за стінами освітнього закладу, що відображається в обмеженості рухової активності учнів [4]. Належний обсяг рухової активності дітей є вирішальною гарантією всебічного розвитку, молодого покоління. Завдяки достатньому обсягу рухової діяльності, школярі всіх вікових груп мають добре здоров'я, фізичний розвиток і швидше засвоюють фізичні вправи. На сьогодні актуальною для багатьох країн світу є проблема гіподинамії. Суттєвою умовою оптимізації рухового режиму в шкільному закладі є дозований розподіл організаційних форм і засобів фізичної культури впродовж дня й тижня [3].

На відміну від навчальної роботи, позакласна діяльність організовується виключно на добровільних засадах. Її зміст та форми визначаються інтересами та запитамі старшокласників і залежить здебільшого від місцевих умов. Тому вона може бути переважно суспільно-політичною, освітньою, суспільно-корисною, спортивною чи художньою, тим самим може коректуватись обсяг рухової активності людини [1].

За результатами дослідження О.В. Андрєєвої, 2015, де вивчалися «Теоретико-методологічні засади рекреаційної діяльності різних груп населення» було розроблено власну технологію проектування рекреаційно-оздоровчої діяльності різних груп населення з метою підвищення рівня рухової активності [6]. Дослідження О.М. Жданової та Л.Я. Чеховської, 2014, яке полягало у визначенні заходів із залучення школярів до спеціально організованої рухової активності в дозвіллі, було встановлено, що організація масових форм рухової активності є ефективним засобом залучення школярів до рухової активності та зміцнення здоров'я. [5]. Місце рухової активності в дозвіллі українських школярів вивчали А.Б. Кіндзера та І.Р. Боднар, які стверджують, що своє дозвілля більшість школярів проводять перед екранами телевізорів та комп'ютерів заняття спортом і рухливі ігри посідають 7-8 місця у рейтингу занять під час дозвілля. [9]. М.В. Дутчак, досліджуючи перспективи формування та реалізації національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні, встановив, що останнім часом спостерігається позитивна динаміка щодо зростання кількості українців, які використовують різні види та форми рухової активності під час дозвілля. Зокрема, за даними експертів, вітчизняна фітнес-індустрія забезпечує щорічне зростання обсягів в межах 0,5% [7]. Не зважаючи на те, що в багатьох наукових працях розглядаються проблеми рухової активності різних груп населення, мало дослідженими залишаються проблеми рухової активності старшокласників у вільний час [8].

В Україні існують декілька типів навчальних закладів середньої загальної освіти, в яких різняться навчальне навантаження школярів та їх залучення до різних занять в поза навчальний час. Таким чином може різнитися руховий режим і змістове наповнення дозвілля старшокласників враховуючи особливості організації процесу навчання в освітніх закладах різного типу.

Мета дослідження – визначити змістове наповнення дозвілля старшокласників закладів загальної середньої освіти різного типу.

Методи дослідження: аналіз, систематизація та узагальнення даних науково-методичної літератури, соціологічні методи дослідження, методи математичної статистики.

Зв'язок з науковими темами. Дослідження виконано згідно із Зведеним планом науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011 – 2015 рр. тема 3.1 «Вдосконалення програмно-нормативних засад фізичного виховання в навчальних закладах» (№ державної реєстрації 0111U001733) та плану науково-дослідницької роботи НУФВСУ на 2016–2020 роки за темою кафедри теорії і методики фізичного виховання «Теоретико-методичні основи вдосконалення програмно-нормативних засад фізичної підготовки дітей, підлітків і молоді» (№ держреєстрації 0116U001626), а також темою 3.1. «Історичні та організаційно-методичні засади формування гендерного підходу у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді» (№ державної реєстрації 0117U002386) Зведеного плану НДР Міністерства освіти і науки України на 2016-2020 рр.

Організація дослідження. В дослідженні прийняли участь старшокласники м. Івано-Франківська в кількості 317 школярів, які навчаються у 10-11-х класах, з них 142 юнаків та 175 дівчат. Це учні загальноосвітньої школи №25 (ЗОШ №25), навчально-виховного комплексу школи-гімназії №3 (НВК №3), школи-лицею №23 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Ш-Л №23), Івано-Франківського обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості (ОЛІДОДСМ).

Результати дослідження. Аналіз навчальних програм закладів різного типу свідчить, що у ОЛІДОДСМ заняття проводяться за розкладом по два уроки з кожного предмету з перервами між ними. Заклад функціонує за шестиденним навчальним тижнем. У закладі функціонують біолого-хімічний та філологічний напрями, де навчальний процес побудований

на основі рекомендацій та робочих планів затверджених Міністерством освіти та науки. Профільні предмети, отримують максимально допустиму кількість годин - по 3, 4 години на тиждень. Поглиблене навчання здійснюється за рахунок введення додаткових годин на вивчення профілюючих предметів у варіативній частині навчального плану та різноманітних форм позакласних занять. Загальний обсяг навчального навантаження складає 36 годин на тиждень.

На період дослідження у Ш-Л №23 функціонує ряд напрямів, серед яких історичний та правовий профілі. Загалом бюджет академічних годин на тиждень складає 33 години разом з уроком фізичної культури та 5 годинами, що приділяються для поглибленого вивчення предметів. В одинадцятому класі бюджет часу на тиждень складає 32 години разом з уроком фізичної культури.

У старшій школі НВК №3 освітній процес направлений на вивчення інформаційно-технологічного та економічного профілів. Для вивчення основних предметів виділено 33 години разом з уроком фізичної культури та 5 годин винесені на поглиблене вивчення предметів.

Навчання у старших класах школи ЗОШ №25 є профільним, функціонує два освітні напрями: історичний та філологічний. Навчання відбувається за державною програмою. Загальний обсяг навчального навантаження складає 33 години на тиждень.

ЗОШ №3 це одна з небагатьох шкіл де викладають учителі-іноземці. Аналіз робочого навчального плану вказує, що у старшокласників профільно вивчають філологію, за цією спеціальністю школярі поглиблено вивчають українську, російську або польську мови та літературу.

Для десятикласників загальний бюджет часу складає 32 годин з врахуванням уроку фізичної культури та 4 годин винесені на поглиблене вивчення предметів. В одинадцятому класі загальний бюджет часу складає 33 годин та 3 годин винесені на поглиблене вивчення предметів.

Відмінність в організації процесу навчання навчальних закладів різного типу наштовкнуло на проведення детального аналізу вільного часу учнів старших класів досліджуваних закладів, з метою дізнатись основні пріоритети та захоплення старшокласників.

Аналіз результатів опитування старшокласників проводився з врахуванням днів, коли старшокласники займаються фізичною активністю та дні вільні від занять фізичною активністю. Різниця в показниках рухової активності, складала в середньому від 130±36,4 до 250±22,5 Ккал на день.

У вільний час 40% юнаків 10 класів ОЛІДОДСМ та 41,7% учні Ш-Л №23 вказують, що відвідують додаткові заняття з репетиторами. Також переважна більшість школярів, займались у неспортивних секціях: у НВК №3 — 33,3% та ЗОШ №3 — 20,0%. Переглядом телебачення більше за інших захоплювались юнаки ЗОШ №3 — 13,3%. Школярі які проводили вільний час за читанням в основному зконцентровані у Ш-Л № 23 — 16,7%. Більше за інших вільний час проводили за комп'ютером хлопці ЗОШ №3 — 26,7% та учні НВК №3 — 22,2%. З'ясувалось, що прихильники розважальних закладів у більшій мірі навчаються у ЗОШ №25 — 21,4% та ЗОШ №3 — 13,3%. Прогулянкам з друзями більше віддають перевагу юнаки ЗОШ №25 — 14,3% Аналіз результатів дослідження дозволяв в дні, коли відсутні заняття спеціально організованою руховою активністю виявили, що у вільний час у юнаків 10 – х класів на першому місці заняття з репетиторами — 30,7%, дещо менше — 16,0% проводять час за комп'ютером, а на третьому місці заняття у неспортивних гуртках — 13,3% (табл.1).

Таблиця 1

Види зайнятості юнаків 10 класів у вільний час, % (n=75)

Освітні заклади Відповіді	ОЛІДО					загалом		
	ДСМ (n=25)	Ш-Л №23 (n=12)	НВК №3 (n=9)	ЗОШ №25 (n=14)	ЗОШ №3 (n=15)			ранг
Заняття з репетиторами	40,0	41,7	22,2	28,6	3,3	3	0,7	I
Заняття у не спортивних гуртках	8,0	16,7	33,4	—	0,1	0	3,3	III
Перегляд телебачення	12,0	8,3	11,1	14,3	3,3		2	IV
Читання книг	16,0	16,7	11,1	7,1	,6		2	
Проведення часу за комп'ютером	12,0	8,3	22,2	14,3	6,8	2	6,0	II
Проведення часу у розважальних закладах	—	8,3	—	21,4	3,3			V
Прогулянки з друзями	12,0	—	—	14,3	,6			

Переважна більшість юнаків 11 класів, які відвідують додаткові заняття з репетитором навчається у ОЛІДОДСМ — 25,0% та НВК №3 — 22,2%. Учні, які займаються у неспортивних секціях переважають у ОЛІДОДСМ — 25,0% та Ш-Л №23 — 30,7%. Школярів, які полюбляють вільний час проводити за переглядом телебачення, було більше в ЗОШ №25 — 22,2%. Захоплювались читанням книг учні майже всіх навчальних закладів, проте переважна більшість таких юнаків навчалась у ОЛІДОДСМ — 16,7%. Проводили вільний час комп'ютером також всі без винятку, та все ж кількість учнів у ЗОШ №3 була

більшою ніж в інших начальних закладах — 25,0%. Варто відмітити, що учні, які відвідували розважальні заклади наявні виключно у ЗОШ№25 та ЗОШ №3. Проведення вільного часу за прогулянками з друзями переважає у юнаків НВК №3 — 20%
Переважна більшість юнаків 11 класів вільний час проводять за комп'ютером — 21,7%, на другому місці заняття у неспортивних гуртках — 20,3%, третє місце посідають прогулянки з друзями — 15,9% (табл. 2).

Таблиця 2

Освітні заклади Відповіді	Види зайнятості юнаків 11 класів у вільний час, % (n=69)					загалом		
	ЛІДОД СМ (n=23)	Ш-Л №23 (n=12)	НВК №3 (n=9)	ЗОШ №25 (n=14)	ЗОШ №3 (n=15)	n	%	анг
Заняття з репетиторами	25,0	7,8	20	11,1	—	8	11,6	V
Заняття у не спортивних гуртках	25,0	30,7	20	11,1	18,7	14	20,3	II
Перегляд телебачення	—	15,4	10	22,2	18,7	10	14,5	IV
Читання книг	16,7	—	10	11,1	12,5	7	10,2	VI
Проведення часу за комп'ютером	16,7	30,7	20	16,7	25,1	15	21,7	I
Проведення часу у розважальних закладах	—	—	—	11,1	12,5	4	5,8	VII
Прогулянки з друзями	16,7	15,4	20	16,7	12,5	11	15,9	III

Фізкультурно-оздоровчою діяльністю самостійно та в секціях більше за інших займалися учні 10-х класів ОЛІДОДСМ та ЗОШ №25 і №3. В 11 класах дана діяльність переважала в учнів спеціалізованих закладів (рис.1).

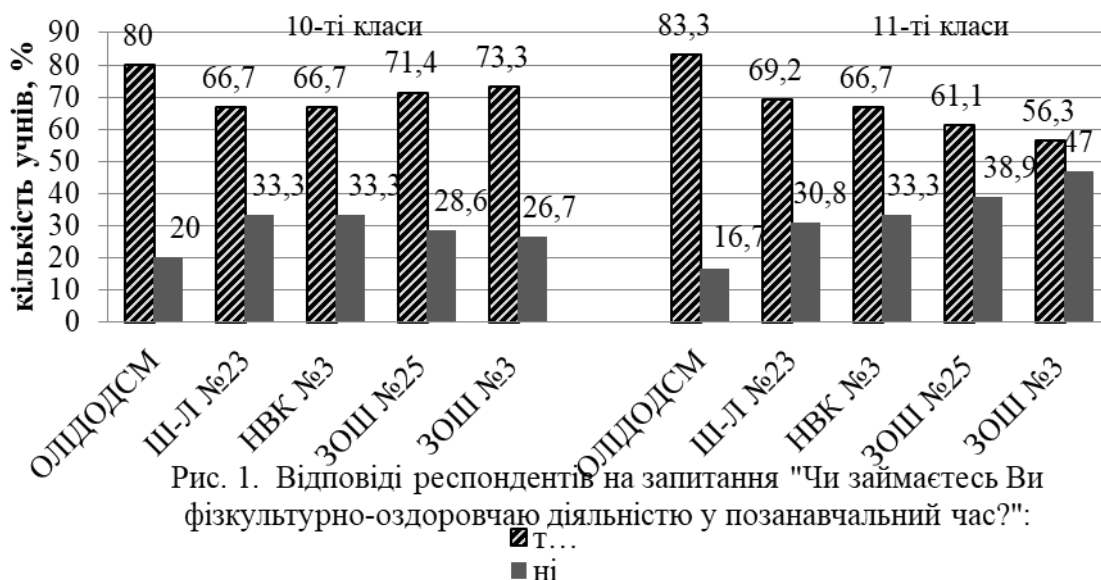

Рис. 1. Відповіді респондентів на запитання "Чи займаєтесь Ви фізкультурно-оздоровчою діяльністю у позанавчальний час?":

■ Так...
■ ні

Заняття з репетиторами отримали найменшої підтримки в ЗОШ №25 — 11,8% та ЗОШ №3 — 5,9%. Учениць, які займалися у неспортивних гуртках, було більше у Ш-Л №23 — 26,7%. Дівчата, які захоплювались переглядом телебачення здебільшого навчалися у ЗОШ №25 — 23,5% та ЗОШ №3 — 29,4%. Читають книги дівчата не охоче, адже показник коливався від 11,8% у ЗОШ №25 та ЗОШ №3 до 13,3% у Ш-Л №23 та НВК №3. Більше за інших вільний час проводили за комп'ютером дівчата ЗОШ №25 — 23,5%. Що стосується розважальних закладів, то майже у всіх досліджуваних закладах є дівчата, які відвідують їх. Кількість коливається від 6,7% у Ш-Л №23 до 17,4% у ОЛІДОДСМ. Найбільше полюбляють прогулянки з друзями 20% дівчат НВК №3.

Серед основних видів діяльності у вільний час дівчата виділяють заняття з репетиторами та роботу за комп'ютером по 18,4% наступне місце віддають заняттям у неспортивних гуртках — 17,2% і третє місце серед самих поширених форм діяльності дівчата вказують на перегляд телебачення — 13,8% (табл. 3).

Таблиця 3

Освітні заклади Відповіді	Заняття дівчат 10 класів у вільний час, % (n=87)					Загалом		
	ОЛІД ОДСМ (n=23)	Ш-Л №23 (n=15)	НВК №3 (n=15)	ЗОШ №25 (n=17)	ЗОШ №3 (n=17)	n	%	ранг
Заняття з репетиторами	26,1	26,7	20,0	11,8	5,9	16	18,4	I
Заняття у не спортивних гуртках	17,4	26,7	20,0	5,9	17,6	15	17,2	II
Перегляд телебачення	—	13,3	6,7	23,5	29,4	12	13,8	III

Читання книг	13,0	13,3	13,3	11,8	11,8	11	12,6	IV
Проведення часу за комп'ютером	17,4	13,3	20,0	23,5	17,6	16	18,4	I
Проведення часу у розважальних закладах	17,4	6,7	—	11,8	11,8	9	10,4	V
Проголянки з друзями	8,7	—	20,0	11,8	5,9	8	9,2	VI

Що стосується занять з репетиторами, то у дівчат 11 класів схожа ситуація до своїх молодших колег, адже учениці ЗОШ №25 та ЗОШ №3 займають далеко не лідируючі місця. Серед дівчат, які займаються у неспортивних секціях переважають учениці Ш-Л №23 — 16,0%. Переглядом телебачення захоплювались майже у всіх школах від 13,3% — ЗОШ №25 до 30% у НВК №3 винятком стали дівчата ОЛІДОДСМ, які свій вільний час не проводять за переглядом телебачення. Найбільше одинадцятикласниць, що любили читати книги навчаються в ОЛІДОДСМ — 21,7% та ЗОШ №3 — 20%. Учениці в інших навчальних закладах демонструють дещо нищий відсоток, а у НВК №3 таких дівчат взагалі не виявлено. Більше за інших вільний час проводять за комп'ютером учениці ЗОШ №3 — 26,7%, а в Ш-Л №23 навпаки найнижчий показник і складає 12,0%. Відвідування розважальних закладів є доволі незначним проте варто відмітити, дещо вищий за інших показник демонструють дівчата ЗОШ №25 та ЗОШ №3 по 13,3%. А проводили вільний час з друзями більше учениці НВК №3 — 20,0%

В 11 класі більшість дівчат також займаються з репетиторами — 19,3%, друге місце посідає робота за комп'ютером — 18,2%, а третє місце ділять читання книг та перегляд телебачення по — 14,8% (табл.4.).

Таблиця 4

Заняття дівчат 11 класів у вільний час, % (n=88)

Освітні заклади	ОЛІДОДСМ (n=23)	Ш-Л №23 (n=25)	НВК №3 (n=10)	ЗОШ №25 (n=15)	ЗОШ №3 (n=15)	Загалом		
						n	%	ранг
Відповіді								
Заняття з репетиторами	26,1	24,0	20,0	13,3	6,7	17	19,3	I
Заняття у не спортивних гуртках	8,7	16,0	—	13,3	13,3	10	11,4	IV
Перегляд телебачення	—	20,0	30,0	13,3	20,0	13	14,8	III
Читання книг	21,7	12,0	—	13,3	20,0	13	14,8	
Проведення часу за комп'ютером	17,4	12,0	20,0	20,2	26,7	16	18,2	II
Проведення часу у розважальних закладах	8,7	4	10	13,3	13,3	8	9,1	IV
Проголянки з друзями	17,4	12,0	20,0	13,3	—	11	12,5	V

За результатами опитування дівчата не відстають від хлопців і також ведуть активний спосіб життя займаючись фізкультурно-оздоровчою діяльністю самостійно та в секціях у позаурочний час. Найбільший відсоток школярок, що ведуть активний спосіб життя у позаурочний час навчається у 10-х класах НВК №3 — 73,3%, а в 11-х у ОЛІДОДСМ — 65,2% (рис. 2). Не займаються фізичними вправами від 26,7% дівчат НВК №3 у 10 класах до 46,7% дівчат 11 класів ЗОШ №3

Рис. 2. Відповіді дівчат на запитання "Чи займаєтесь Ви фізкультурно-оздоровчою діяльністю у позанавчальний час?":

■ так
■ ні

Висновки: Отримані результати дослідження дали змогу з'ясувати основні форми змістового наповнення дозвілля старшокласників. Так можна стверджувати, що у спеціалізованих закладах середньої освіти переважають додаткові заняття з репетиторами у вільний від навчання час. Також багато вільного часу проводять за комп'ютером, причому юнаки 11-х класів — 21,7%, це школярі як спеціалізованих шкіл, так і загальноосвітніх навчальних закладів. Серед видів діяльності у вільний

час у дівчат комп'ютер займає перше місце в учениць 10 х класів, та друге в 11-х.

Також велика кількість старшокласників віддають перевагу у вільний час заняттям у неспортивних гуртках та перегляду телебачення, а саме юнаки 11 класів спеціалізованих шкіл, дівчата 10 класів загальноосвітніх закладів та 11 класів спеціалізованих закладів.

Не дивлячись на великий об'єм навчального навантаження на учнів, варто відмітити також високу рухову активність як на самостійних, так і секційних заняттях фізичною активністю у позаурочний час. В юнаків 10-х класів показники коливались від 66,7% у Ш-Л №23 та НВК №3 до 80% у ОЛІДОДСМ, в 11 класах від 56,3% у ЗОШ №3 до 83,3% у ОЛІДОДСМ. У дівчат 10-х класів від 66,7% Ш-Л №23 до 73,3% НВК №3, в 11-х класах від 53,3 % у ЗОШ №3 до 65,2 в ОЛІДОДСМ.

Перспективи подальшого дослідження стосуються ретельного аналізу рухової активності старшокласників закладів середньої освіти різного типу.

Літератури

1. Перегінець М. М. Рухова активність старшокласників Прикарпаття, які навчаються в загальноосвітніх закладах різного профілю. / М. М. Перегінець, Л. П. Долженко, Р. А. Тронь. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. - 2017. - №5. - С. 85-93.
2. Набока Б. С. Організація позакласної дозвілєвої діяльності старшокласників як психолого-педагогічна проблема / Б. С. Набока. // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки. - 2012. - №103. - С. 190-199.
3. Курок О. І. Рухова активність дітей дошкільного віку як необхідна складова здоров'язберігаючого середовища в ДНЗ / О. І. Курок, Н. В. Лісневська // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Сер. : Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 24. - С. 100-106.
4. Винник В. Д. Особливості формування інтересу та мотивації до занять фізичним вихованням / В. Д. Винник // Теорія та методика фізичного виховання. - 2010. - №12. - С. 39-42.
5. Жданова О.М. Заходи з залучення школярів до спеціально організованої рухової активності на дозвіллі / Ольга Жданова, Любов Чеховська // Молода спортивна наука України. Львів, 2014. - Т. 4 - С.26-32.
6. Андреева О. Теоретико-методологічні засади рекреаційної діяльності різних груп населення / Олена Андреева // Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 2015. - № 2 - С. 29-43.
7. Дутчак М. Перспективи формування та реалізації національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні / Мирослав Дутчак // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: матеріали ІХ Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. - Л., 2014. - С. 142-149.
8. Мандюк А. Рухова активність в культурі вільного часу учнів старшого шкільного віку / Андрій Мандюк // Спортивний вісник Придніпров'я. - 2017. - № 3. - С. 86-91.
9. Боднар І.Р. Дозвілля українських школярів і місце рухової активності у ньому / І.Р. Боднар, А.Б. Кіндзера // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 2016. - №5 - С. 11-19.

References

1. Poginets M.M. Motor activity of senior pupils of Prykarpattya, who study in general educational institutions of different profile. / M. M. Poginets, L. P. Dolzhenko, R. A. Tron. // Scientific Journal of the National ped un-th them M.P. Dragomanov . - 2017. - №5. - P. 85-93
2. Naboka B. S. Organization of extracurricular leisure activity of senior pupils as a psychological and pedagogical problem / B. S. Naboka. // Scientific Notes [Kirovograd State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko]. Ser.: Pedagogical Sciences. - 2012. - No. 103. - P. 190-199.
3. Motor activity of preschool children as an integral part of the health of the preserving environment in the DNZ / O. I. Kuroc, N.V. Lisnevskaya // Journal of the Glukhov National Pedagogical University named after Alexander Dovzhenko. Sir : Pedagogical sciences. - 2014. - № 24. - P. 100-106.
4. Vynnyk V.D. Features of the formation of interest and motivation for physical education / V. D. Vynnyk // Theory and methods of physical education . - 2010. - №12. - P. 39-42.
5. Zhdanova O.M. Measures to attract schoolchildren to specially organized motor activity at leisure / O. Zhdanova, L. Chekhovskaya // Young sports science of Ukraine. Lviv, 2014. - Vol. 4 - P.26-32.
6. Andreev O.V. Theoretical and methodological principles of recreational activities of various groups of the population / O. Andreev // The theory and methods of physical education and sports, 2015. - № 2 - P. 29-43.
7. Dutchak M.V. Prospects for the formation and implementation of a national strategy on motor activity in Ukraine / M. Dutchak // Problems of activation of recreational and recreational activity of the population: materials of IX Allukr. science-practice conf. from international participation. - L., 2014. - pp. 142-149.
8. Mandyuk A. Motor activity in the culture of free time for pupils of senior school age / A. Mandyuk // Sporting Bulletin of the Pridniprov'ia. - 2017. - No. 3. - P. 86-91.
9. Bodnar I. R. Leisure Ukrainian schoolchildren and the place of motor activity in it / I.R. Bodnar, A.B. Kindzera // Pedagogics, Psychology and Medical-Biological Problems of Physical Education and Sports, 2016. - №5 - P. 11-19.